
Hvilke faktorer har innvirkning på doktorgradsgjennomføring?

En kunnskapsoppsummering med vekt
på stipendiaters perspektiver

Kjersti Velde Helgøy
Astrid Guldbrandsen

Kunnskapssenter for utdanning

Mandat:

- sammenstille og formidle nasjonal og internasjonal forskning på utdanningsområdet
- arbeide systematisk med å videreutvikle sjangeren kunnskapsoversikter
- bidra til økt kompetanse på sammenstilling og oppsummering av forskningsresultater i samarbeid med norske forskere og internasjonale aktører på feltet

Faktorer som har en innvirkning på ph.d. gjennomføring: en scoping review

- Prosjektet ble igangsatt våren 2024
- Samarbeid med Fride Flobakk-Sitter, Forsker 2 ved NIFU
- Prosjektet er ferdigstilt og artikkel er i review

Færre fullfører doktorgraden på normert tid

- I 2020 fullførte 70 % doktorgraden innen seks år. Under pandemien gikk gjennomføringen litt ned, til 64 % i 2024.
- Antall avlagte doktorgrader 2024: 1850. En økning på 15 % fra året før.
- De teknologiske fagene har hatt størst vekst
- 2 av 5 kandidater fra andre land

(Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, 2025)

Rekordmange tar doktorgrad – men færre fullfører innen seks år

Publisert: 28. mai 2025

Aldri før har så mange tatt doktorgrad i Norge. Samtidig bruker flere lengre tid på å fullføre, og to av fem av kandidatene kommer fra utlandet.

– Samfunnet står overfor store endringer, og både offentlig og privat sektor trenger høyt utdannet arbeidskraft, sier Sveinung Skule.

Foto: HK-dir

Hele 1 850 doktorgrader ble avlagt i 2024. Det er en økning på 15 prosent fra året før – og en klar oppgang etter noen år med nedgang under pandemien.

Gjennomføring i doktorgradsprogrammer (2019-2024)

Doktorgradsprogrammer ¹					
	2019-2024				
	I alt	Prosent			
		Fullført innen 3 år	Fullført innen 5 år	Fortsatt i samme studium	Avbrutt
Kjønn					
Menn	1 015	16,7	36,9	23,5	22,8
Kvinner	1 115	8,9	33,3	35,0	22,9
Begge kjønn					
Fagfelt					
Fagfelt i alt	2 130	12,6	35,0	29,5	22,8
Humanistiske og estetiske fag	241	10,0	32,4	27,0	30,7
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	123	4,1	27,6	34,1	34,1
Samfunnsfag og juridiske fag	224	8,9	30,4	28,1	32,6
Økonomiske og administrative fag	98	13,3	36,7	31,6	18,4
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	856	15,8	41,9	21,1	21,1
Helse-, sosial- og idrettsfag	557	12,2	28,5	43,1	16,2
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	8	-	50,0	37,5	12,5
Uoppgitt fagfelt	8	12,5	12,5	25,0	50,0
¹ Personer som startet på doktorgradsprogram første gang i perioden 1.10.åååå-1 - 30.09.åååå inngår i tallene (f.eks. for startår 2015 blir startperioden 1.10.2014 - 30.09.2015). Innen 3 år innebærer opptil 40 måneder; innen 5 år innebærer mellom 41 og 64 måneder. (SSB, 2025, tabell 5)					

Bakgrunn for studien om ph.d. gjennomføring

- Vanlige utfordringer blant ph.d. kandidater er forsinkelser, misnøye og høye frafallsrater (van Rooij et al., 2021)
- Doktorgradsstipendiater opplever ofte en høyere forekomst av mentale helseutfordringer (Levecque et al., 2017), er overarbeidet og rapporterer om høye nivåer av stress (Cornwall et al., 2019)
- Tidligere studier har fremhevet viktigheten av institusjonelle forhold, veiledningspraksis og individuelle karakteristikka relatert til gjennomføring (Jiranek, 2010; Manathunga, 2005; Van de Schoot et al., 2013)

Kunnskapshull og forskningsspørsmål

- Finner få kunnskapsoppsummeringer om ph.d. gjennomføring som ivaretar et bredt perspektiv
- Tidligere kunnskapsoppsummeringer har undersøkt forhold knyttet til veiledning (Haley et al., 2024; Polkinghorne et al., 2023) eller mental helse (Jackman et al., 2022; Satinsky et al., 2021) uten å integrere disse faktorene
- Formålet med denne studien var å identifisere studier om ph.d. gjennomføring. Forskningsspørsmål: "*Hvilke faktorer er forbundet med ph.d. gjennomføring blant ph.d. kandidater?*"

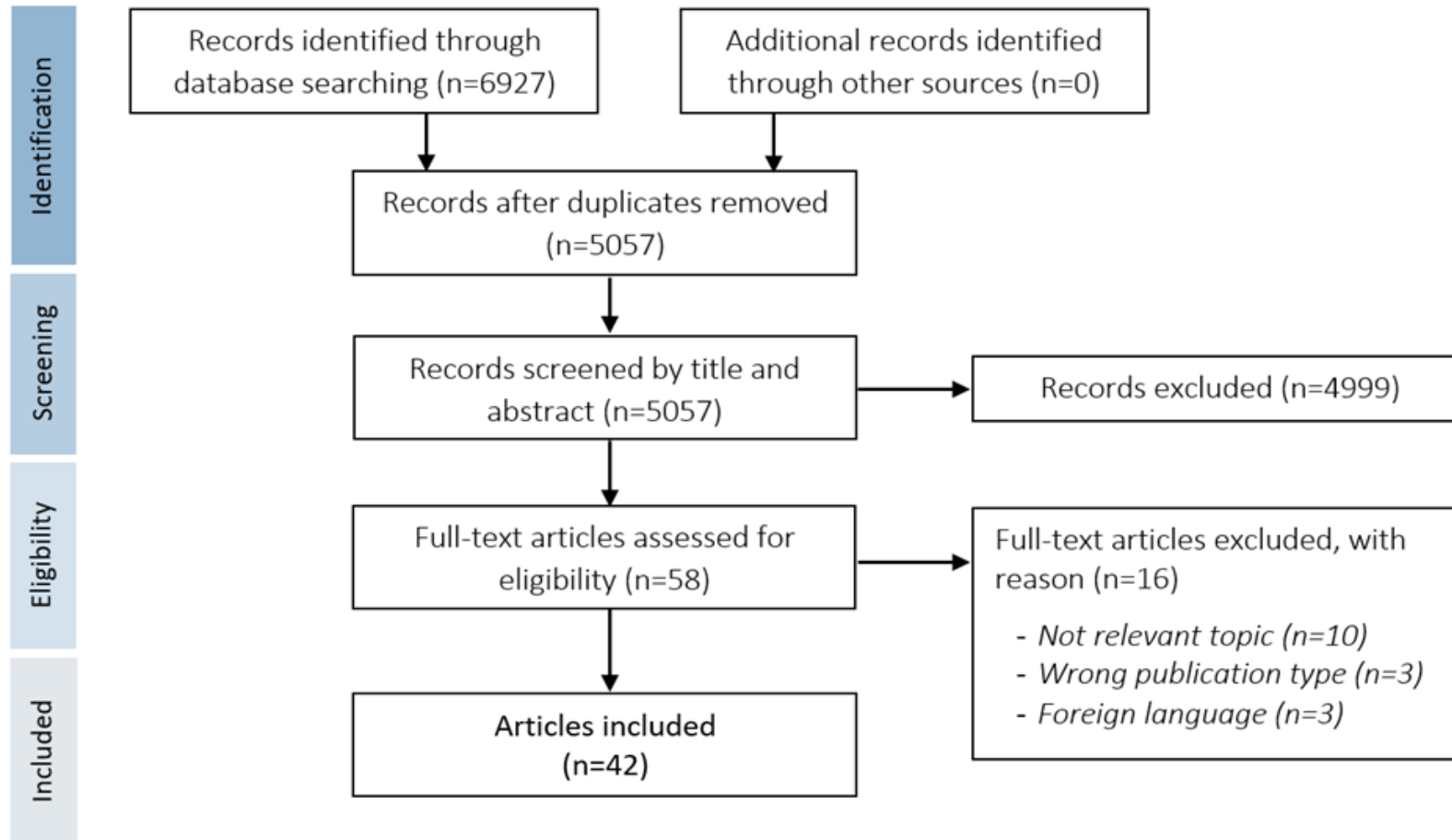
Inklusjons- og eksklusjonskriterier

Inclusion criteria	Exclusion criteria
<i>Population</i> Studies reporting on PhD candidates in all fields. Studies with other actors as informants may be included if the aim is to inform about PhD completion.	Studies not focusing only on PhD candidates or their supervisors or leaders, e.g. studies including both bachelor, master, and PhD candidates.
<i>Concept</i> Empirical studies with PhD completion or drop out (or relevant synonyms) as the main concept. Studies focusing on supervision can be included if they also address PhD completion or drop out. Completion should be an outcome, or a factor specifically investigated in the studies. In addition, studies focusing on factors influencing PhD completion should be included.	Studies not focusing mainly on PhD completion, drop out, or supervision in relation to PhD completion. Studies investigating online PhD or online supervision, or workplace PhD and evaluation of PhD programs.
<i>Context</i> Higher education, PhD programs	Education below doctoral level
Empirical primary journal articles	Reviews, conceptual papers, non-empirical papers and grey literature
English language	Other than English language
Studies published in 2020 to June 2024	Studies published before 2020

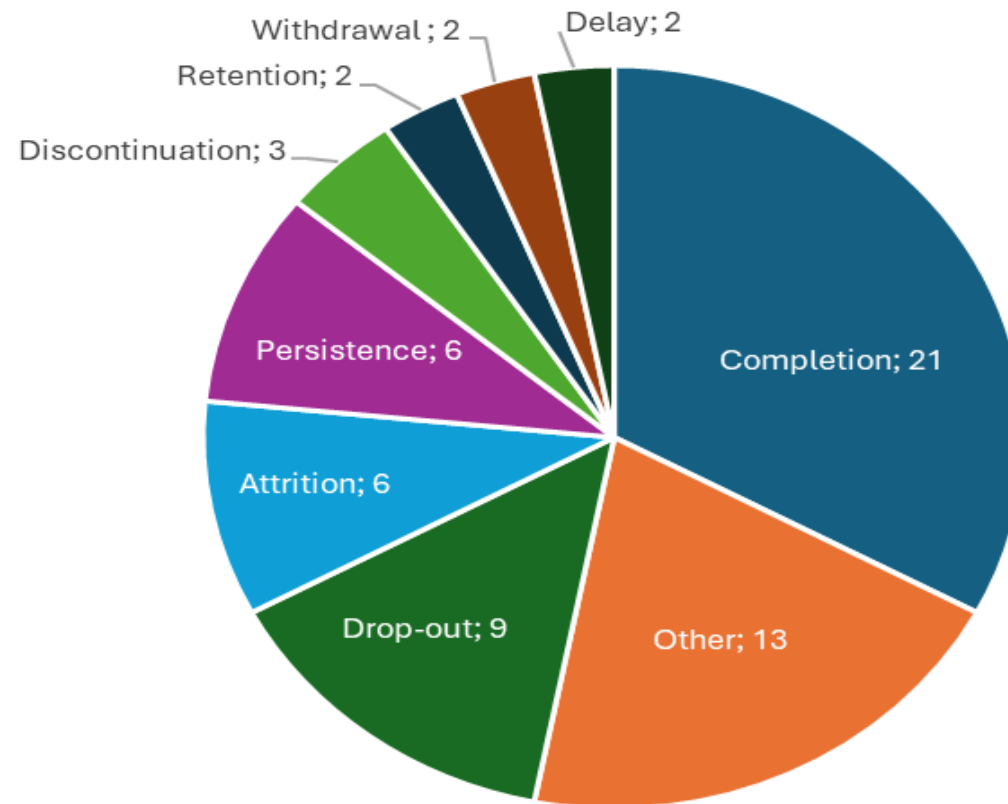
Søkestreng

Population	Doctor* OR PhD* OR Ph-D OR ph.d*
AND	
Concept	completion OR complete OR retention OR adherence OR adhere OR fulfil* OR finish* OR culminat* OR drop-out OR drop out OR dropout OR dropping out OR attrition OR termination* OR terminate* OR persist* OR discontinuation
AND	
Concept	factors OR barriers OR challenges OR obstacles OR facilitat*

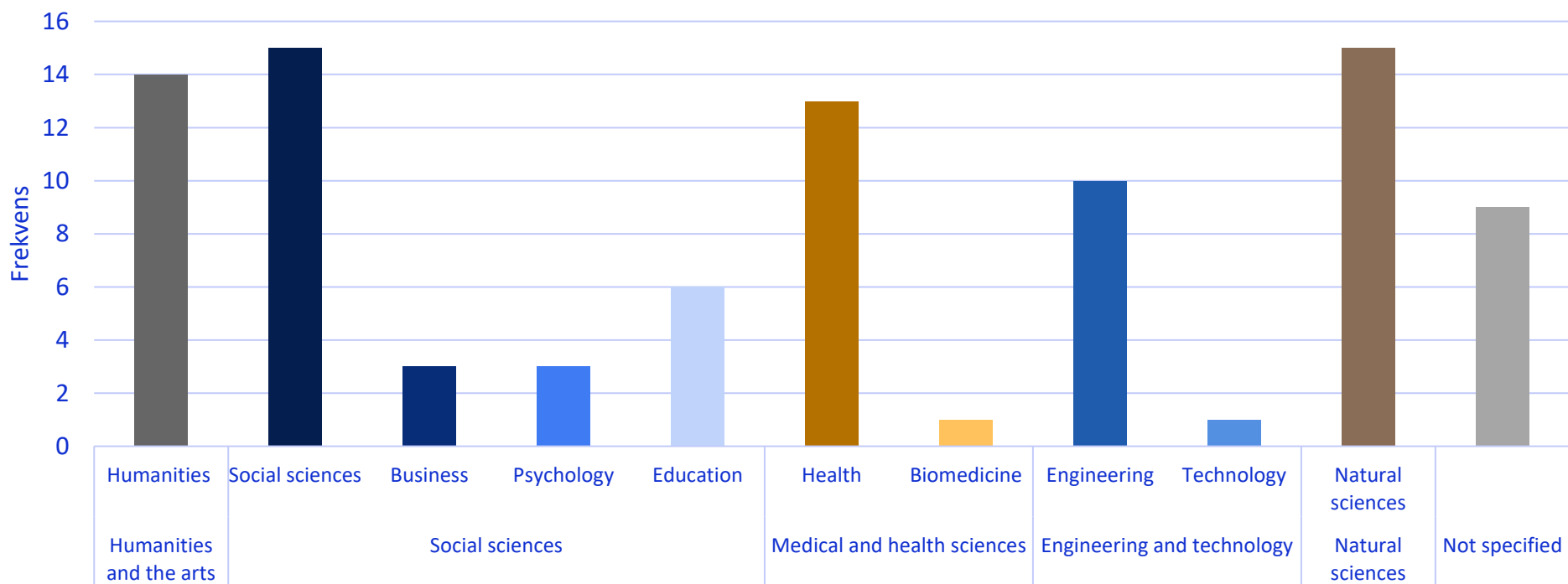
Resultater: flytskjema

Operasjonalisering av begrepet «completion»

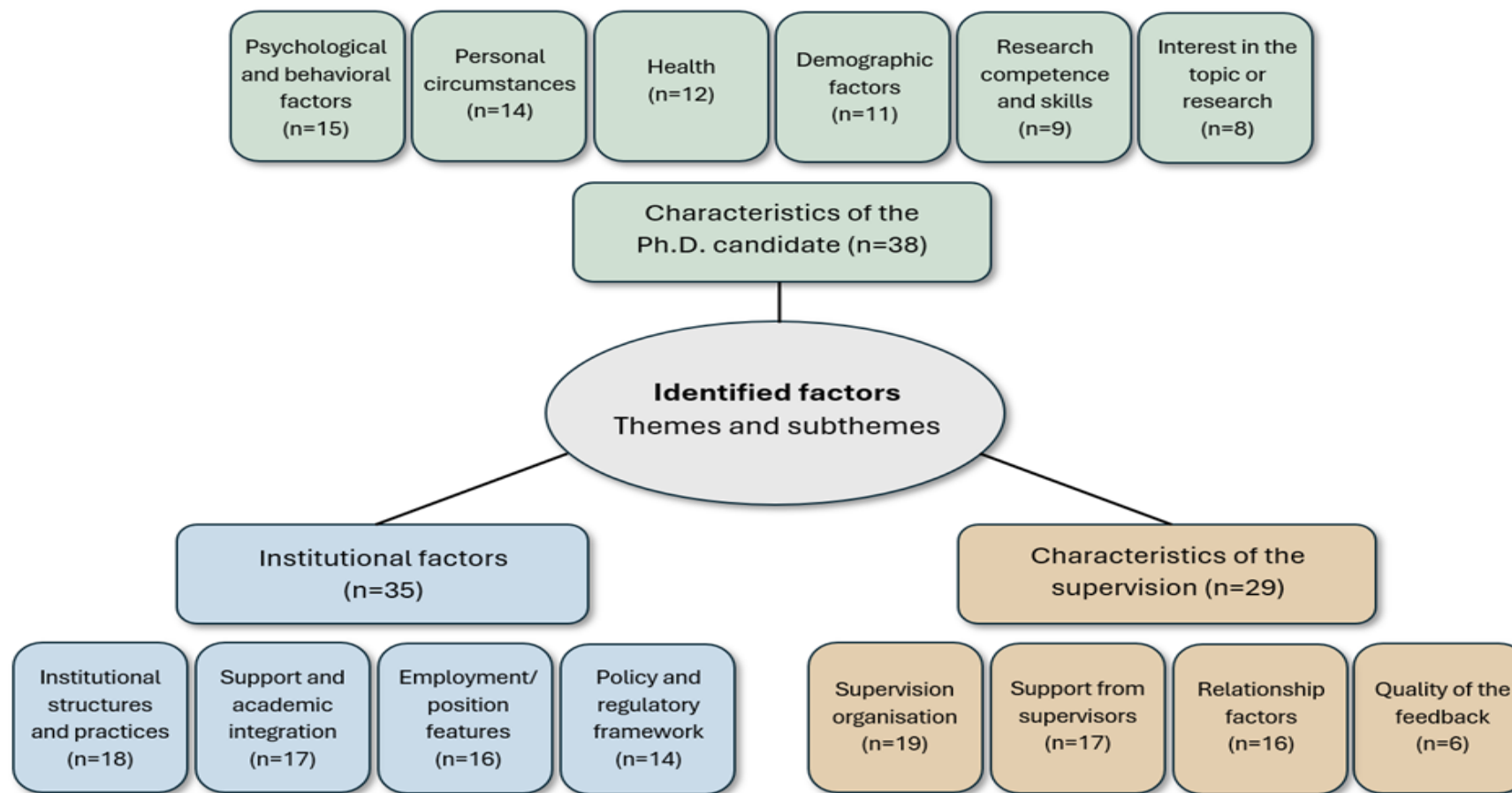

Resultater: Land og disipliner

Land/område	Antall
USA	14
UK	4
Russia	3
Africa	3
Australia	3
Netherlands	2
Finland	2
France	2
Germany	2
India	2
Malaysia	1
West Africa	1
South Africa	1
Etiopia	1
South Korea	1
Canada	1
Pakistan	1
Asia	1
South America	1
Portugal	1
Croatia	1
Denmark	1
Belgium	1
Unclear	1
Nigeria	1

Resultater: identifiserte faktorer

Drivere og hemmere for fullføring – et komplekst bilde

- Flere overlappende og sammenvevde aspekter relateres til progresjon gjennom et PhD-løp mot fullføring
- Akkumulering og balansering av faktorer
- Ikke alltid et entydig bilde
 - *Eks: Blandede funn for finansiering og familie/barn.*
- Institusjonell støtte, mental helse og veiledning fremheves i tråd med aktuelle teorier og tidligere kunnskapsoppsummeringer på temaet.
 - Institusjonelle faktorer (Tinto, 1975, 2012; Lovitts, 2001)
 - Mental helse (Jackman et al., 2022; Satinsky et al., 2021)
 - Veiledning (Sverdlik et al. 2018)
- Til ettertanke: Relevans og overførbarhet til en norsk kontekst

Implikasjoner for utdanningspraksis

- Viktigheten av en holistisk tilnærming
- Øke fokuset på opplæring og evaluering av veiledningspraksis
- Inkluderende og støttende forskningsmiljøer
- Fokuserer på mental helse og velvære hos kandidatene
- Institusjonell støtte og fleksibilitet
- Fremme bevisstheten rundt utfordringer som høyt stressnivå, «impostor syndrome» og høyt arbeidspress
- Vurdere opplæring i forskningsferdigheter

Referanser

- Cornwall, J., Mayland, E. C., van der Meer, J., Spronken-Smith, R. A., Tustin, C., & Blyth, P. (2019). Stressors in early-stage doctoral students. *Studies in Continuing Education*, 41(3), 363-380. <https://doi.org/10.1080/0158037X.2018.1467879>.
- Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. (2025). *Tilstandsrapport for høyere utdanning 2025* (Rapport nr.06/2025). Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.
- Haley, A., Holmqvist, M., & Johansson, K. (2024). Supervisors' competences from doctoral students' perspectives—a systematic review. *Educational Review*, 1-20. <https://doi.org/10.1080/00131911.2024.2325813>.
- Jackman, P. C., Jacobs, L., Hawkins, R. M., & Sisson, K. (2022). Mental health and psychological wellbeing in the early stages of doctoral study: a systematic review. *European Journal of Higher Education*, 12(3), 293-313. <https://doi.org/10.1080/21568235.2022.2055464>.

Referanser

- Jiranek, V. (2010). Potential predictors of timely completion among dissertation research students at an Australian faculty of sciences. *International Journal of Doctoral Studies*, 5, 1. <https://doi.org/10.28945/709>.
- Levecque, K., Anseel, F., De Beuckelaer, A., Van der Heyden, J., & Gisle, L. (2017). Work organization and mental health problems in PhD students. *Research policy*, 46(4), 868-879.
- Manathunga, C. (2005). Early warning signs in postgraduate research education: A different approach to ensuring timely completions. *Teaching in Higher Education*, 10(2), 219-233. <https://doi.org/10.1080/1356251042000337963>.
- Polkinghorne, M., Taylor, J., Knight, F., & Stewart, N. (2023). Doctoral supervision: A best practice review. *Encyclopedia*, 3(1), 46-59. <https://doi.org/10.3390/encyclopedia3010005>.

Referanser

- Satinsky, E. N., Kimura, T., Kiang, M. V., Abebe, R., Cunningham, S., Lee, H., Lin, X., Liu, C. H., Rudan, I., & Sen, S. (2021). Systematic review and meta-analysis of depression, anxiety, and suicidal ideation among Ph. D. students. *Scientific Reports*, 11(1), 14370. <https://doi.org/10.1038/s41598-021-93687-7>.
- Statistisk sentralbyrå. (2025). *Doktorgradsstatistikk, 2024* [Tabell 5: Andel kandidater som har fullført doktorgrad etter 6 år, etter fagfelt og kjønn]. [Gjennomføring ved universiteter og høyskoler – SSB](#)
- Van de Schoot, R., Yerkes, M. A., Mouw, J. M., & Sonneveld, H. (2013). What took them so long? Explaining PhD delays among doctoral candidates. *PloS one*, 8(7), e68839. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0068839>.
- van Rooij, E., Fokkens-Bruinsma, M., & Jansen, E. (2021). Factors that influence PhD candidates' success: the importance of PhD project characteristics. *Studies in Continuing Education*, 43(1), 48-67. <https://doi.org/10.1080/0158037X.2020.1847392>.